

VEILIGHEIDSREGIO
Zuid-Limburg

Meerjarenplan MOTO 2020-2023

Uitwerking Beleidsplan MOTO

Multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen

Veiligheidsbureau

Team MOTO
Datum : 10 september 2020
Versie : 1.0
Auteur : Kim Stevens

Versie	Datum	Beschrijving	Auteur
1.0	10 september 2020	Definitieve concept	Kim Stevens

Inhoudsopgave

0	SAMENVATTING.....	3
1	INLEIDING	5
1.1	<i>Aanleiding</i>	5
1.2	<i>Doel</i>	5
1.3	<i>Afbakening</i>	5
1.4	<i>Leeswijzer</i>	5
2	RESULTATEN VORIGE BELEIDSPERIODE.....	6
2.1	<i>Beleidsdoelen</i>	6
2.2	<i>MOTO-activiteiten</i>	6
2.3	<i>Projecten</i>	7
2.4	<i>Knelpunten</i>	7
3	MOTO-STATEMENT.....	8
3.1	<i>Missie</i>	8
3.2	<i>Visie</i>	8
3.3	<i>Strategie</i>	8
4	BELEIDSDOELEN	9
4.1	<i>Alertheid op bekende en onbekende risico's</i>	9
4.1.1	Rampbestrijdingsplannen	10
4.1.2	Multidisciplinaire informatiekaarten	10
4.1.3	Crisispartners	11
4.2	<i>Flexibilisering crisisorganisatie</i>	11
4.3	<i>Samenwerking met Veiligheidsregio Noord-Limburg</i>	12
4.4	<i>Euregionale samenwerking</i>	12
4.5	<i>Gemeenschappelijke meldkamer Limburg</i>	12
4.6	<i>Gestructureerd leren en verantwoorden</i>	13
4.6.1	Wettelijke verplichtingen.....	13
4.6.2	High Impact Learning that Lasts (HILL).....	14
4.6.3	Praktijkonderzoek samenwerking crisisteams	15
5	RANDVOORWAARDEN	16
5.1	<i>Capaciteit en financiën</i>	16
5.2	<i>Kwaliteit</i>	16
5.2.1	Specialisten MOTO.....	16
5.2.2	Deelnemende crisisfunctionarissen	16
6	BIJLAGEN	17
6.1	<i>Geselecteerde incidenttypes van het risicoprofiel</i>	17
6.2	<i>Overzicht crisispartners naar inhoudelijke thema</i>	19
6.3	<i>Huidige werkwijze High Impact Learning that Lasts (HILL)</i>	20

0 Samenvatting

MISSIE, VISIE, STRATEGIE

In dit beleidsplan worden de beleidsdoelen voor de komende vier jaar beschreven. Deze doelen zijn in overeenstemming met de visie, missie en strategie van MOTO.

UITGANGSPUNTEN

De belangrijkste ontwikkelingen op bestuurlijk, maatschappelijk en operationeel gebied zijn de uitgangspunten voor de beleidsdoelen voor de komende 4 jaar. Het gaat om de volgende ontwikkelingen:

1. Alertheid op bekende en onbekende risico's
2. Flexibilisering van de crisisorganisatie
3. Samenwerking met Veiligheidsregio Limburg-Noord
4. Euregionale samenwerking
5. Gemeenschappelijke meldkamer Limburg
6. Gestructureerd leren en verantwoorden

BELEIDSDOELEN

Op basis van de hierboven genoemde uitgangspunten zijn de volgende beleidsdoelen geformuleerd voor de komende beleidsperiode:

Alertheid op bekende en onbekende risico's

1. Het jaarlijkse MOTO-programma sluit aan bij de prioritering van het risicoprofiel.
2. De opbrengsten uit de scenarioteams over onbekende risico's worden opgenomen in het MOTO-programma.
3. Elk rampbestrijdingsplan dient periodiek beoefend te worden.
4. Elke multidisciplinaire informatiekaarten dient eens per vier jaar beoefend te worden.
5. Met elke convenantpartner wordt eens per vier jaar geoefend.
6. Met niet-convenant crisispartners wordt regelmatig samen geoefend.

Flexibilisering van de crisisorganisatie

7. In MOTO-activiteiten wordt aandacht besteed aan de ontwikkelingen rondom de flexibilisering van de crisisorganisatie.
8. De effectiviteit van de flexibilisering wordt structureel geëvalueerd.

Samenwerking met Veiligheidsregio Limburg-Noord

9. De gestarte samenwerking met Veiligheidsregio Limburg-Noord zal waar mogelijk verder geïntensiveerd worden.

Euregionale samenwerking

10. Er wordt een euregionaal MOTO-plan opgesteld.

Gemeenschappelijke meldkamer Limburg

11. Voor het multidisciplinaire gedeelte van de Gemeenschappelijke Meldkamer Limburg wordt een MOTO-plan opgesteld.

Gestructureerd leren en verantwoorden

12. Elke crisisfunctionaris dient jaarlijks tweemaal functiegericht te oefenen.
13. Alle onderdelen van de hoofdstructuur dienen jaarlijks beoefend te worden.
14. Het ontwikkelen van leerlijnen voor alle crisisfunctionarissen.
15. Het structureel evalueren wordt verder ontwikkeld, geïmplementeerd en geborgd.
16. Er wordt gestart met het inzetten van persoonlijke ontwikkelingsplannen.
17. Er wordt een pilot uitgevoerd op het gebied van profchecks.
18. De kwaliteit van deelnemers wordt op grond van competenties geregistreerd.
19. De gebruikte werkvormen worden verder uitgebreid.
20. Er wordt gestart met het inzetten van kennisdeling tussen crisisfunctionarissen.
21. De bestaande trainerspoule wordt geformaliseerd.
22. De kritische factoren uit het onderzoek van Universiteit Maastricht worden als oefendoelen geïntegreerd in oefeningen en trainingen.

CAPACITEIT EN FINANCIEN

Met het oprichten van de afdeling Veiligheidsbureau in 2018 is er ook voor MOTO structureel voldoende capaciteit en financiële ruimte beschikbaar gekomen. Voor de komende beleidsperiode hoeven daar dan ook geen aanpassingen in gedaan worden.

KWALITEIT

Het kwaliteitsniveau van MOTO wordt bijna volledig bepaald door mensenwerk. Enerzijds betreft dit de specialisten MOTO, die verantwoordelijk zijn voor het organiseren, begeleiden en evalueren van oefeningen en trainingen. Anderzijds betreft het de deelnemende crisisfunctionarissen. Voor beide groepen zijn kwaliteitseisen vastgelegd wat betreft kennis en opleiding.

1 Inleiding

Deze paragraaf beschrijft allereerst wat de aanleiding en het doel van dit meerjarenplan is. Daarna wordt ingegaan op de afbakening van het plan. De paragraaf eindigt met een korte leeswijzer.

1.1 Aanleiding

Samen met Veiligheidsregio Limburg-Noord is er één gezamenlijk oefenbeleidsplan opgesteld, waarin de visie op multidisciplinair evalueren, opleiden, trainen en oefenen is beschreven. De hierin zijn beleidsdoelen bepaald op grond van de belangrijkste ontwikkelingen binnen de huidige bestuurlijke, maatschappelijke en operationele actualiteit. Dit meerjarenplan is hierop een specificatie en concretisering van deze beleidsdoelen voor de Veiligheidsregio Zuid-Limburg.

1.2 Doel

Het doel van dit meerjarenplan 2020-2023 is om aanvullende beleidsdoelen te beschrijven, die aansluiten op de gezamenlijke visie op multidisciplinaire evalueren, opleiden, trainen en oefenen. Deze visie is vastgelegd in het Oefenbeleidsplan 2020-2023 dat Veiligheidsregio Zuid-Limburg samen met Veiligheidsregio Limburg-Noord heeft opgesteld.

1.3 Afbakening

Evenals het bovenliggende oefenbeleidsplan gaat dit meerjarenplan niet over het monodisciplinaire opleiden, trainen en oefenen van bevolkingszorg. Dit is namelijk in een separate kadernota beschreven¹.

1.4 Leeswijzer

Dit meerjarenplan beschrijft op een aantal concrete doelen voor Veiligheidsregio Zuid-Limburg aanvullend op het oefenbeleidsplan. Het document is ingedeeld in zes hoofdstukken. Allereerst wordt ingegaan op de resultaten van de vorige beleidsperiode. Vervolgens wordt de MOTO-statement beschreven, waarop de beleidsdoelen van hoofdstuk 4 gebaseerd zijn. Daarna wordt ingegaan op de randvoorwaarden, die aan het behalen van de gewenste beleidsdoelen verbonden zijn. Tenslotte wordt afgesloten met de bijlagen.

¹ Kadernota 2019-2023, Monodisciplinair opleiden, oefenen & trainen Bevolkingszorg t.b.v. Crisisbeheersing & Rampenbestrijding, Veiligheidsregio Zuid-Limburg (2018).

2 Resultaten vorige beleidsperiode

In het oefenbeleidsplan worden de resultaten van de samenwerking tussen Veiligheidsregio Limburg-Noord en Veiligheidsregio Zuid-Limburg beschreven. De verdere resultaten van afgelopen beleidsperiode zullen in deze paragraaf beschreven worden. Allereerst komen de gestelde beleidsdoelen aan de orde. Om deze te realiseren, zijn er tegelijkertijd twee sporen gevolgd, namelijk de MOTO-activiteiten voor alle crisisfunctionarissen en een aantal projecten die elk indirect een bijdrage leveren aan de kwaliteit van de MOTO-activiteiten. Na de beleidsdoelen zullen voor beide sporen aangegeven worden wat er in de voorgaande beleidsperiode is uitgevoerd. Het hoofdstuk eindigt met een paragraaf, waarin de hierbij ervaren knelpunten benoemd worden.

2.1 *Beleidsdoelen*

Hieronder wordt beschreven in hoeverre de doelen uit het beleidsplan MOTO 2016-2019 zijn gerealiseerd.

1. De organisatie en alle medewerkers die een expliciet multidisciplinaire rol vervullen in de rampenbestrijding en crisisbeheersing zijn, individueel meetbaar, voldoende voorbereid.

Het registreren van de kwantiteit per crisisfunctionaris is gerealiseerd. Het registreren van de kwaliteit van optreden is nog niet gerealiseerd. Daar wordt de komende beleidsperiode mee gestart.

2. De werkwijze en didactiek zijn vernieuwd, leidend tot maximale opbrengst bij minimale inspanning, zowel voor de organisatie als voor de deelnemers.

Er is gestart met het vernieuwen van de werkwijze en didactiek. Door het inzetten van nieuwe werkvormen, gebruik te maken van leerlijnen en een eigen trainerspoule op te richten is er meer opbrengst gerealiseerd. Dit wordt verder uitgebouwd in de komende beleidsperiode.

3. De organisatie die binnen de veiligheidsregio nodig is om het MOTO in stand te houden is gerealiseerd, is stabiel en is op ontwikkeling gericht.

Dit doel is geheel gerealiseerd. In 2018 is het veiligheidsbureau gestart, waar MOTO een onderdeel van is. Dit betekent dat nu de capaciteit en middelen structureel beschikbaar zijn.

4. Het ambitieniveau is minimaal voldoen aan de wet door de aanbevelingen van de Inspectie Justitie en Veiligheid uit 2009 uitvoeren en implementeren en een stabiele uitvoering van het MOTO beleid realiseren en borgen.

Dit doel is geheel gerealiseerd.

2.2 *MOTO-activiteiten*

Voor alle multidisciplinaire crisisfunctionarissen worden jaarlijks twee trainingsmomenten aangeboden, waarvan één in de vorm van kennisoverdracht is en de ander een realistische praktijkoefening is. Dit betekent dat er elk jaar gemiddeld 80 MOTO-activiteiten georganiseerd worden, waaraan ongeveer 270 crisisfunctionarissen deelnemen.

2.3 Projecten

Onderstaande projecten zijn gestart en/of afgerond in de afgelopen beleidsperiode:

1. Registratie MOTO per crisisfunctionaris

Dit project gaat over de kwantitatieve registratie van alle trainingsmomenten voor multidisciplinaire crisisfunctionarissen.

2. Trainerspoule inrichten

Er is de afgelopen jaren geïnvesteerd in een trainerspoule. Ook is vastgesteld dat de trainersopleiding een functie-eis is voor specialisten werkzaam binnen MOTO.

3. Opstellen MOTO jaarkalender

In het laatste kwartaal van elk jaar wordt een jaarkalender samengesteld, waarin alle MOTO-activiteiten reeds gepland zijn voor het komende jaar.

4. Ontwikkelen lesprogramma's, didactische werkvormen

Er zijn meerdere E-Learning modules ontwikkeld en andere didactische werkvormen geïntegreerd in trainingsmomenten.

5. Project evaluatie

In 2019 is gestart met het structureel evalueren van alle GRIP-incidenten.

2.4 Knelpunten

Niet in alle gevallen voldeden de multidisciplinaire crisisfunctionarissen aan de afspraken die op het gebied van MOTO zijn gemaakt. Er kan geconstateerd worden dat niet alle crisisfunctionarissen voldoende (monodisciplinair) opgeleid waren om hun taak binnen de crisisorganisatie naar behoren te vervullen. Ook haalt niet elke crisisfunctionaris de verplicht tweemaal oefenen per jaar. Naar schatting 80% van de crisisfunctionarissen voldoen aan deze norm. Aangezien de veiligheidsregio hierin geen doorzettingsmacht heeft, zijn deze punten gerapporteerd aan de betreffende kolommen.

3 MOTO-statement

De gewenste beleidsdoelen van de komende beleidsperiode worden gebaseerd op de MOTO-statement. In de volgende paragrafen worden de missie, visie en strategie beschreven.

3.1 *Missie*

MOTO wil bijdragen aan veiligheid op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing door MOTO beleid te bepalen en uit te voeren binnen Veiligheidsregio Zuid-Limburg ten behoeve van functionarissen in de hoofdstructuur als onderdeel van multidisciplinaire teams op basis van de Wet veiligheidsregio's.

3.2 *Visie*

Het vakbekwaam worden en blijven van de functionarissen in de hoofdstructuur als onderdeel van multidisciplinaire teams in Veiligheidsregio Zuid-Limburg binnen de wettelijke kaders en de richtlijnen van de Inspectie Justitie en Veiligheid op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing.

3.3 *Strategie*

De manier om de missie en visie te bereiken volgt tot de volgende strategie:

- Voldoen aan wettelijke kaders.
- Inspelen op wensen van de multidisciplinaire crisisfunctionarissen als afnemers.
- De inhoud en werkvormen van de dienstverlening aanpassen aan de voortdurend veranderende omgeving door scholing, ontwikkeling en door initiatief te stimuleren.
- Efficiënt beleid voeren door het maximale leerrendement uit de beschikbare MOTO-activiteiten te halen. Dit kan onder andere door de inzet van andere werkvormen en eigen trainers.

4 Beleidsdoelen

Om de gewenste beleidsdoelen binnen de veiligheidsregio's te bereiken, worden de belangrijkste ontwikkelingen in de bestuurlijke, maatschappelijke en operationele actualiteit als uitgangspunten genomen. Deze worden hieronder toegelicht, gevolgd door de beleidsdoelen voor de komende beleidsperiode. Achtereenvolgens komen de volgende ontwikkelingen aan bod:

1. Alertheid op bekende en onbekende risico's
2. Flexibilisering crisisorganisatie
3. Samenwerking met Veiligheidsregio Limburg-Noord
4. Euregionale samenwerking
5. Gemeenschappelijke Meldkamer Limburg
6. Gestructureerd leren en verantwoorden

4.1 Alertheid op bekende en onbekende risico's

Artikel 14 van de Wet Veiligheidsregio's verplicht het bestuur van de veiligheidsregio om eens per vier jaar het risicoprofiel van de veiligheidsregio vast te stellen, waarop vervolgens het beleidsplan op wordt gebaseerd. In het risicoprofiel is een overzicht van risicovolle situaties en van mogelijke branden, rampen en crisis opgenomen, die geanalyseerd worden op basis van waarschijnlijkheid (kans) en impact (effect).

Voor het eerst in de historie hebben Veiligheidsregio's Noord-Limburg en Veiligheidsregio Zuid-Limburg in 2019 een gezamenlijk risicoprofiel vastgesteld voor de hele provincie². Uit het risicoprofiel blijkt dat alle reeds bekende risico's blijven bestaan, maar dat er zich daarnaast nieuwe risico's aandienen. De volgende globale ontwikkelingen zorgen voor deze nieuwe risico's:

- Klimaatverandering
- Duurzaamheid
- Informatisering/digitalisering
- Demografische veranderingen
- Druk op acute zorg
- Mondiale veiligheid

Er is voor gekozen om geen vaste prioritering aan te houden in het risicoprofiel. In plaats daarvan zal er jaarlijks een herprioritering van de risico's gedaan worden. Het jaarlijkse MOTO-programma zal hierbij aansluiten waar mogelijk. In bijlage 6.1 is een overzicht te vinden van de incidenttypes die in het Provinciaal Risicoprofiel van de veiligheidsregio's Zuid-Limburg en Limburg-Noord geselecteerd zijn.

1. Het jaarlijkse MOTO-programma sluit aan bij de prioritering van het risicoprofiel.

Voor de belangrijkste onbekende risico's worden scenarioteams samengesteld en gekoppeld aan de werkwijze van de hoofdstructuur. Het doel hiervan is om te wennen aan en te experimenteren met het betreffende risico. De resultaten hiervan hebben consequenties voor MOTO.

2. De opbrengsten uit de scenarioteams over onbekende risico's worden opgenomen in het MOTO-programma.

Uit het risicoprofiel wordt verder afgeleid welke overige planvorming in de vorm van multidisciplinaire informatiekaarten er worden ontwikkeld naast de rampbestrijdingsplannen en met welke crisispartners er samengewerkt dient te worden. Deze drie onderwerpen volgen nu achtereenvolgens.

² Provinciaal Risicoprofiel, Veiligheidsregio's Zuid-Limburg en Limburg-Noord (2019)

4.1.1 Rampbestrijdingsplannen

Vanuit de Wet Veiligheidsregio's is er een oefenverplichting voor rampbestrijdingsplannen opgenomen. Dit is bepaald in Hoofdstuk 6 van het Besluit Veiligheidsregio's (Artikel 6.1.7 voor rampbestrijdingsplannen voor inrichtingen en Artikel 6.2.3 voor rampbestrijdingsplannen voor luchthavens). De MOTO-verplichtingen op het gebied van rampbestrijdingsplannen zijn opgenomen in *Tabel 1*.

Tabel 1: Oefenverplichting rampbestrijdingsplannen

Rampbestrijdingplan	Veiligheidsregio	Oefenverplichting
Hoogwater	Zuid-Limburg	Eens per 3 jaar
Chemelot	Zuid-Limburg	Eens per 3 jaar
AWACS	Zuid-Limburg	Eens per 3 jaar
Maastricht Aachen Airport	Zuid-Limburg	Eens per 2 jaar multidisciplinaire staf Eens per 4 jaar multi. staf én operationele eenheden

3. Elk rampbestrijdingsplan dient periodiek beoefend te worden.

4.1.2 Multidisciplinaire informatiekaarten

De intensieve samenwerking tussen Veiligheidsregio Noord-Limburg en Veiligheidsregio Limburg-Noord heeft er ook toe geleid dat de multidisciplinaire informatiekaarten zoveel mogelijk in gezamenlijkheid worden opgesteld. Het aantal gezamenlijke MIK wordt nog steeds uitgebreid. Er is geen directe wettelijke verplichting tot het ontwikkelen of beoefenen van MIK. Vanuit de veiligheidsregio's is daarom een oefenverplichting vastgesteld van eens per vier jaar.

4. Elke multidisciplinaire informatiekaart dient eens per vier jaar beoefend te worden.

In *Tabel 2* volgt een opsomming van de MIK die op dit moment vastgesteld en in gebruik zijn.

Tabel 2: Vastgestelde multidisciplinaire informatiekaarten (MIK)

Multidisciplinaire informatiekaart	Veiligheidsregio
Asbestincidenten	Limburg-Noord & Zuid-Limburg
Extreem geweld en terrorisme	Limburg-Noord & Zuid-Limburg
Uitval elektriciteit	Limburg-Noord & Zuid-Limburg
Koning Willem-Alexandertunnel	Zuid-Limburg
Chloor- en ammoniakincidenten	Zuid-Limburg
Extreem weer	Zuid-Limburg
Kernincidenten	Zuid-Limburg
Treinincidenten en spoorwegemplacements	Zuid-Limburg
Vaarwegincidenten	Zuid-Limburg

4.1.3 Crisispartners

Binnen de veiligheidsregio's wordt samengewerkt met vitale partners en zijn een aantal convenanten afgesloten. Het betreft de volgende convenanten:

- Energie (Enexis, Gasunie, Tennet)
- Drinkwater (Waterleiding Maatschappij Limburg)
- Defensie
- Oppervlaktewater (Rijkswaterstaat en Waterschap Limburg)
- Spoor (ProRail)
- Politie
- Joint Forces Command Brunssum (Zuid-Limburg)
- Chemelot (Zuid-Limburg)

In overeenstemming met de oefenfrequentie van de multidisciplinaire informatiekaarten wordt de oefenfrequentie per convenantpartner gesteld op eens per vier jaar.

5. Met elke convenantpartner wordt eens per vier jaar geoefend.

Daarnaast zijn er nog een groot aantal crisispartners, waarmee regelmatig samengewerkt wordt, maar geen convenanten mee afgesloten zijn. Daarom wordt hiervoor geen oefenfrequentie vastgelegd. Een uitgebreid overzicht van alle crisispartners is te vinden in bijlage 6.2.

6. Met niet-convenant crisispartners wordt regelmatig samen geoefend.

Vragen of verzoeken van crisispartners worden waar mogelijk ingepast, indien deze bijdragen aan een veiliger en gezonder Limburg.

4.2 Flexibilisering crisisorganisatie

De flexibilisering van de crisisorganisatie leidt ertoe dat er nieuwe werkwijzen ontstaan in de crisisbeheersing. Crisisfunctionarissen dienen zich deze werkwijzen eigen te maken. Voor een succesvolle implementatie is het dan ook van cruciaal belang dat er in MOTO-activiteiten aandacht wordt besteed aan de ontwikkelingen rondom de flexibilisering. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het bekwamen van zowel het operationele sturingsteam (OST) als het regionaal operationeel team (ROT) in scenario-analyse en -ontwikkeling.

7. In MOTO-activiteiten wordt aandacht besteed aan de ontwikkelingen rondom de flexibilisering van de crisisorganisatie.

Een ander belangrijk onderdeel van de implementatie van de flexibilisering is het evalueren ervan. Hierbij worden enerzijds de activering en acties van het operationele sturingsteam (OST) geëvalueerd en anderzijds de effectiviteit van de flexibilisering onderzocht.

8. De effectiviteit van de flexibilisering wordt structureel geëvalueerd.

4.3 Samenwerking met Veiligheidsregio Noord-Limburg

In 2018 is gestart met het intensiveren van de samenwerking tussen Veiligheidsregio Limburg-Noord en Veiligheidsregio Zuid-Limburg en deze ontwikkeling zal de komende beleidsperiode verder gaan. Concreet zal dit de volgende uitwerking hebben:

- Er is sprake van gezamenlijk beleid en de jaarplannen en oefenkalenders worden onderling en met de crisispartners afgestemd. Hierbij blijft er ruimte voor de bestuurlijke, maatschappelijke en operationele actualiteit.
- Er worden gezamenlijke multi-bijscholingen en waar relevant gezamenlijke oefeningen gehouden.
- Er wordt gewerkt aan toenadering tussen OST, ROT en (R)BT functionarissen van beide veiligheidsregio's.
- Op het gebied van informatie en data-uitwisseling wordt als één afdeling samengewerkt.
- Op het gebied van inkoop, personele en financiële verplichtingen worden per situatie beslissingen genomen.
- Keuzes met impact op de samenwerking worden in gezamenlijkheid gemaakt.

9. De gestarte samenwerking met Veiligheidsregio Limburg-Noord zal waar mogelijk verder geïntensiveerd worden.

4.4 Euregionale samenwerking

Vanwege de geografische ligging werken beide veiligheidsregio's zowel met Belgische als Duitse hulpdiensten samen. In de komende beleidsperiode zal er een Euregionaal MOTO-plan opgesteld worden, waarbij de belangrijkste doelgroepen de meldkamers, operationeel leiders, informatiemanagers en crisiscommunicatieadviseurs zijn.

10. Er wordt een euregionaal MOTO-plan opgesteld.

4.5 Gemeenschappelijke meldkamer Limburg

De komende beleidsperiode wordt een werkgroep samengesteld om daarmee een MOTO-plan voor het multidisciplinaire gedeelte van de GMKL op te stellen. Deze werkgroep zal bestaan uit medewerkers van de drie meldkamers (brandweer, geneeskundige dienst en politie inclusief service centrum), enkele calamiteitencoördinatoren en MOTO-medewerkers van de veiligheidsregio's Limburg-Noord en Zuid-Limburg. Na het vaststellen zal er gestart worden met het uitvoeren van het plan. Het doel hiervan is een verdere kwaliteitsverbetering realiseren van de multidisciplinaire samenwerking binnen de GMKL en het servicecentrum van de politie.

11. Voor het multidisciplinaire gedeelte van de Gemeenschappelijke Meldkamer Limburg wordt een MOTO-plan opgesteld.

Het uiteindelijke doel is om ervoor te zorgen dat meldkamer meedraait in ketenoefeningen als onderdeel van de hoofdstructuur. Ook dient dit ertoe te leiden dat er veelvuldig en laagdrempelig geoefend wordt door de calamiteitencoördinatoren met de operationele sturingsteams en het operationele centrum (OC). Dit alles zorgt ervoor dat MOTO een bijdrage levert aan het ontstaan van een multidisciplinaire oefencultuur op de meldkamer.

4.6 Gestructureerd leren en verantwoorden

Verdere beleidsdoelen binnen deze ontwikkeling hebben een wettelijke of wetenschappelijke grondslag. Allereerst wordt ingegaan op de wettelijke verplichtingen en daarna komen het model “High Impact Learning That Last” en het onderzoek naar de samenwerking van crisisteams aan de orde.

4.6.1 Wettelijke verplichtingen

Behalve de reeds genoemde uitgangspunten, heeft het bestuur van de veiligheidsregio vanuit de wetgeving en inspectiekaders nog een aantal verplichtingen.

Oefenfrequentie

Volgens de Arbowet is een functionaris vakbekwaam als deze jaarlijks tweemaal functiegericht oefent. Dit vormt daarom ook de basis voor het toetsingskader van de Inspectie Justitie en Veiligheid.

12. Elke crisisfunctionaris dient jaarlijks tweemaal functiegericht te oefenen.

Beoefenen hoofdstructuur

Alle onderdelen van de hoofdstructuur dienen beoefend te worden door gezamenlijk een oefening te houden met een fictieve ramp of crisis. Dit is bepaald in Artikel 2.5.1 van het Besluit Veiligheidsregio's. Deze oefening wordt in het werkveld aangeduid als de zogeheten ‘systeemtest’ en dient jaarlijkse plaats te vinden. In 2018 hebben de veiligheidsregio's Limburg-Noord en Zuid-Limburg gezamenlijk een systeemtest gedaan met een scenario over het vrijkomen van gevaarlijke stoffen op industrieterrein Chemelot.

De systeemtest kan als separate oefening worden georganiseerd, maar in overleg met de Inspectie Justitie en Veiligheid is het mogelijk om evaluaties van daadwerkelijke incidenten te gebruiken als toets van de hoofdstructuur. In de komende beleidsperiode is het doel om van deze mogelijkheid gebruik te maken waar mogelijk. Mocht het in een bepaald jaar niet mogelijk zijn, dan wordt in de tweede helft van het jaar alsnog een separate systeemtest georganiseerd. Indien het scenario dit toelaat, zal dit een gezamenlijke systeemtest zijn voor de beide veiligheidsregio's.

13. Alle onderdelen van de hoofdstructuur dienen jaarlijks beoefend te worden.

Lifelong learning loop

De Inspectie Justitie en Veiligheid houdt toezicht op de rampenbestrijding en crisisbeheersing en hanteert een toetsingskader, dat gebaseerd is op dit cyclische model. Hierbij beschouwt de Inspectie het doorlopen van alle stappen en het aanbrengen van samenhang daarin als het borgen van vakbekwaamheid. Het ontwikkelen van leerlijnen die dit model volgen, zal verder uitgewerkt dienen te worden.

14. Het ontwikkelen van leerlijnen voor alle crisisfunctionarissen.

Een belangrijk onderdeel van de lifelong learning loop is evalueren. In meerdere processtappen komt dit naar voren. In de vorige beleidsperiode is gestart met het structureel evalueren van GRIP-incidenten op de manier waarop Veiligheidsregio Limburg-Noord dit ook al doet. In de komende beleidsperiode dient dit verder uitgebouwd en geborgd te worden.

15. Het structureel evalueren wordt verder ontwikkeld, geïmplementeerd en geborgd.

4.6.2 High Impact Learning that Lasts (HILL)

Voor de komende beleidsperiode wordt er voortgebouwd op de reeds behaalde doelen van de afgelopen vier jaar (zie hoofdstuk 2). Ook dit past naadloos in de visie van HILL-model. Bij dit model wordt namelijk aangegeven dat het niet de bedoeling is om een heel nieuw systeem op te bouwen, maar vooral al het goede te behouden en daarop voort te bouwen. In bijlage 6.3 is daarom per bouwsteen toegelicht in hoeverre de bouwstenen reeds in de huidige werkwijze zijn geïntegreerd. Dit betekent dat op het gebied van onderstaande onderwerpen doelen gesteld worden in de komende beleidsperiode. Achteraan elke alinea staat benoemd welke bouwstenen door dit doel uitgebouwd zullen worden.

Persoonlijke ontwikkelingsplannen (POP)

De doelgroep van MOTO geeft aan dat er behoefte is aan maatwerk. Ook vanuit de MOTO wordt er tijdens oefeningen en trainingen gezien dat er grote verschillen zijn in ervaringsniveau bij de multidisciplinaire crisisfunctionarissen. Door het invoeren van POP worden de ontwikkelpunten per deelnemer duidelijker en komt de kwaliteit van de hoofdstructuur beter in beeld. Op deze manier kan er van kwantiteit van oefeningen (tweemaal per jaar) naar maatwerk gegaan worden. In de komende beleidsperiode is het doel om te starten met een pilot en te streven naar het uitbouwen van dit middel.

→ 1. urgentie, hiaat & probleem / 2. zelfmanagement & eigenaarschap / 4. hybride leren / 7. Assessment als leermiddel.

16. Er wordt gestart met het inzetten van persoonlijke ontwikkelingsplannen.

Profchecks

Competentieprofielen en kwalitatief registreren vormen de basis voor het kunnen starten met het structureel inzetten van assessments om te kunnen leren. Nadat deze onderdelen zijn uitgewerkt, zal er in deze beleidsperiode gestart worden met een pilot op dit gebied.

→ 7. assessment als leermiddel

17. Er wordt een pilot uitgevoerd op het gebied van profchecks.

Kwalitatief registreren

De registratie van de kwaliteit van deelnemers dient als input voor het POP. Competentieprofielen vormen een belangrijke basis hiervoor.

→ 2. zelfmanagement & eigenaarschap / 7. assessment als leermiddel

18. De kwaliteit van deelnemers wordt op grond van competenties geregistreerd.

Werkvormen

De beweging om nieuwe werkvormen te ontwikkelen is reeds ingezet, maar het aanbod wordt verder uitgebreid om leren van deelnemers verder te stimuleren. Ook is het doel de komende periode om de ontwikkelde werkvormen vaker in te gaan zetten. Naast het uitbreiden van werkvormen zal ook het aanbod van e-learning vergroot worden. Onder andere door modules te ontwikkelen, die gericht zijn op de liaisons van externe partners, die aansluiten in de crisisorganisatie.

→ 2. zelfmanagement & eigenaarschap / 4. hybride leren.

19. De gebruikte werkvormen worden verder uitgebreid.

Kennisdeling

Er zal gestart worden met het opdoen van ervaring op dit gebied. De komende beleidsperiode zal dit vooralsnog in de vorm van pilots zijn. Het doel op de langere termijn hiervan is het structureel inzetten van kennisdeling tussen crisisfunctionarissen.

→ 5. actie & kennisdeling

20. Er wordt gestart met het inzetten van kennisdeling tussen crisisfunctionarissen.

Trainerspoule

In de voorgaande beleidsperiode heeft de bestaande trainerspoule zich bewezen wat betreft de vooraf gestelde doelen. De voordelen hiervan ten opzichte van externe inhuur zijn dat kennis en ervaring in de eigen organisatie wordt geborgd, de ingezette leerlijnen ondersteund worden en de kosten van inhuur zijn gereduceerd. De komende beleidsperiode zal de trainerspoule verder geformaliseerd worden door de beschikbare uren per trainer vast te leggen, de vergoedingen en de selectiecriteria voor te werven trainers.

→ 3. samenwerking & coaching

21. De bestaande trainerspoule wordt geformaliseerd

4.6.3 *Praktijkonderzoek samenwerking crisisteams*

De afgelopen jaren is er binnen Veiligheidsregio Zuid-Limburg medewerking verleend aan een onderzoeksprogramma van de Universiteit Maastricht, dat gaat over samenwerking in coördinerende crisisteams³. Hierbij is de centrale vraag welke factoren er bijdragen aan succesvolle samenwerking in coördinerende crisisteams. Het doel hiervan is om inzichten te genereren ten behoeve van de praktijk van het multidisciplinaire crisisteam en programma's van opleiden, trainen en oefenen. Door dit onderzoek van een aantal factoren geïdentificeerd, die bijdrage aan een succesvolle samenwerking van coördinerende crisisteams. Deze factoren zullen als oefendoelen geïntegreerd worden in de aangeboden MOTO-activiteiten.

22. De kritische factoren uit het onderzoek van Universiteit Maastricht worden als oefendoelen geïntegreerd in oefeningen en trainingen.

³ *Factsheet Samenwerken in coördinerende crisisteams, (2019) Dr. Selma van der Haar, Drs. Michael Hoven, Prof. Dr. Mien Segers (Universiteit Maastricht) & Guido Zoomers, Maurice Slofstra (Veiligheidsregio Zuid-Limburg)*

5 Randvoorwaarden

Om de beschreven beleidsdoelen te kunnen realiseren, dienen een aantal randvoorwaarden ingevuld te worden. Hieronder zal ingegaan worden op de benodigde capaciteit en financiën en op de kwaliteit van MOTO-specialisten en deelnemers.

5.1 *Capaciteit en financiën*

Het bestuur heeft in de vorige beleidsperiode de randvoorwaarden wat betreft capaciteit en financiën ingevuld om de eerder beschreven beleidsdoelen te kunnen realiseren. Met het oprichten van de afdeling Veiligheidsbureau in 2018 is er ook voor MOTO structureel voldoende capaciteit en financiële ruimte beschikbaar gekomen. Voor de komende beleidsperiode hoeven daar dan ook geen aanpassingen in gedaan worden.

5.2 *Kwaliteit*

Het kwaliteitsniveau van MOTO wordt bijna volledig bepaald door mensenwerk. Enerzijds betreft dit de specialisten MOTO, die verantwoordelijk zijn voor het organiseren, begeleiden en evalueren van oefeningen en trainingen. Anderzijds betreft het de deelnemende crisisfunctionarissen.

5.2.1 *Specialisten MOTO*

Het borgen van het kwaliteitsniveau van MOTO-activiteiten begint bij het stellen van eisen aan de specialisten MOTO. Daarom dient elke specialist te voldoen aan de volgende kenmerken:

- Minimaal diploma op HBO-niveau
- Afgeronde trainersopleiding
- Kennis van projectmanagement

5.2.2 *Deelnemende crisisfunctionarissen*

Alle crisisfunctionarissen dienen door hun eigen kolom (brandweer, politie, GHOR, bevolkingszorg) volledig opgeleid te worden voor de multidisciplinaire functie die hen is toebedeeld. Alleen in dat geval kan er op voldoende niveau deelgenomen worden aan multidisciplinaire activiteiten. Daarnaast dient elke crisisfunctionaris uit oogpunt van kwaliteit jaarlijks minimaal twee maal te oefenen.

6 Bijlagen

6.1 Geselecteerde incidenttypes van het risicoprofiel

Hieronder staan de incidenttypes die geselecteerd zijn in het heersende risicoprofiel van de veiligheidsregio's Zuid-Limburg en Limburg-Noord. De incidenttypes zijn gegroepeerd naar maatschappelijk thema. Achtereenvolgens komen de volgende thema's aan de orde:

1. Natuurlijke omgeving
2. Gebouwde omgeving
3. Technologische omgeving
4. Vitale infrastructuur en voorzieningen
5. Verkeer en vervoer
6. Gezondheid
7. Sociaal maatschappelijke omgeving

Thema 1: Natuurlijke omgeving	
1.1 Overstroming rivier	1.6 Storm en windhozen
1.2 Dijkdoorbraak rivier	1.7 Extreme droogte
1.3 Natuurbrand	1.8 Aardbeving
1.4 Koudegolf	1.9 Dierziekte niet overdraagbaar op mens
1.5 Hittegolf	1.10 Extreme neerslag

Thema 2: Gebouwde omgeving	
2.1 Grote brand verminderd tot niet zelfredzame personen (instelling is ingericht)	2.4 Brand in dichte binnensteden.
2.2 Grote brand grootschalige publieksfunctie	2.5 Brand in regulier woongebouw met zelfstandig wonende verminderd zelfredzame
2.3 Grote brand in grote gebouwen	2.6 Instortingen van grote gebouwen en kunstwerken

Thema 3: Technologische omgeving	
3.1 Ongeval met gevaarlijke stof op de weg	3.5 Ongeval met gevaarlijke stof bij inrichting
3.2 Ongeval met gevaarlijke stof op het water	3.6 Incident kerncentrale (A-object)
3.3 Ongeval met gevaarlijke stof op het spoor	3.7 Ongeval vervoer en gebruik nucleair materiaal (B-object)
3.4 Ongeval met gevaarlijke stof door buisleiding	3.8 Grootschalige cyberaanval

Thema 4: Vitale infrastructuur en voorzieningen	
4.1 Uitval gasvoorziening	4.4 Uitval afvalwaterzuivering
4.2 Uitval elektriciteitsvoorziening	4.5 Uitval spraak- en datacommunicatie
4.3 Uitval drinkwatervoorziening	

Thema 5: Verkeer en vervoer	
5.1 Incident waterreactie en pleziervaart	5.5 Incident in wegtunnels (niet OGS)
5.2 Incident beroepsvaart	5.6 Slechte bereikbaarheid van hulpdiensten
5.3 Incident wegverkeer (niet OGS)	5.7 Incident bij start of landing op of om een luchtvaartterrein
5.4 Incident treinverkeer (niet OGS)	

Thema 6: Gezondheid	
6.1 Besmettelijkheidsgevaar vanuit buitenland	6.3 Ziektegolf
6.2 Dierziekte overdraagbaar op mens	

Thema 7: Sociaal maatschappelijke omgeving	
7.1 Incident bij evenement	7.3 Extreem geweld / terrorisme
7.2 Gewelddadigheden rondom voetbalwedstrijden	7.4 Maatschappelijke onrust

6.2 Overzicht crisispartners naar inhoudelijke thema

Inhoudelijk thema	Crisispartner
Water	Rijkswaterstaat Waterschap Limburg Waterleiding Maatschappij Limburg
Nutsvoorzieningen	Tennet Gasunie Enexis
Verkeer en Vervoer	Rijkswaterstaat Gemeenten Provincie
Spoor	Prorail
Luchtvaart	Maastricht Aachen Airport Eurocontrol AWACS
Zorg	Ziekenhuizen Mondriaan Xonar Radar
Penitentiaire inrichtingen	Geerhorst Keerpunt
Overheid Nederland	Defensie JFC Brunssum Openbaar Ministerie Provincie NCC en LOCC
Euregio	EMRIC EPIC EUMED THW (D) Civiele Bescherming (B)
Bedrijven	Chemelot / Sitech Services VDL Nedcar
Media	Regionaal: L1, dagbladen Landelijk: NOS, RTL, SBS

6.3 Huidige werkwijze High Impact Learning that Lasts (HILL)

Per bouwsteen wordt hieronder kort toegelicht in hoeverre de betreffende bouwsteen binnen de huidige werkwijze is geïntegreerd.

1. Urgentie, hiaat & probleem

Binnen MOTO zijn er meerdere elementen die zorgen voor een bepaalde mate van urgentie. Dit zijn allereerst een aantal wettelijke kaders, die voortvloeien uit de Wet Veiligheidsregio's. Daarnaast kunnen er bestuurlijke wensen ontstaan, die regelmatig veroorzaakt worden door de actualiteit. Deze laatste factor kan op zichzelf ook een urgentie creëren.

2. Zelfmanagement & eigenaarschap

Een attitude van de 'lerende' die de verantwoordelijkheid opneemt voor zijn eigen leren en professioneel handelen. Lerenden maken eigen keuzes en voeren zoveel mogelijk het beheer over hun leren.

3. Samenwerking & coaching

Er wordt van verschillende werkvormen gebruik gemaakt tijdens de MOTO-activiteiten. Hierin zijn reeds elementen verwerkt, die onder deze bouwsteen vallen. Collegiaal meekijken wordt regelmatig toegepast en is in 2018 uitgebreider geworden door de intensievere samenwerking tussen beide veiligheidregio's. Daarnaast worden er doorleefsessies georganiseerd en is er professionele coaching tijdens oefeningen.

4. Hybride leren

In de voorgaande beleidsperiode zijn er veel verschillende werkvormen ingezet, Hieronder is een opsomming van werkvormen waar al ervaring mee opgedaan is.

- Video's
- Feedback
- Workshops
- Groepsdiscussies (beetje)
- Klas
- Interactie met peers
- Field trips
- Labsessies (proef gedraaid)
- Presentaties
- E-learning
- Praktijk oefeningen

5. Actie & kennisdeling

Binnen de huidige werkwijze zijn nog geen elementen terug te vinden, die behoren tot deze bouwsteen.

6. Flexibiliteit: formeel & informeel leren

In het HILL-model wordt aangegeven dat dit de bouwsteen is, die het lastigste te realiseren is. Er zijn dan ook nog geen elementen hiervan terug te vinden in de huidige werkwijze binnen MOTO.

7. Assessment als leermiddel

Er worden tijdens oefeningen waarnemers ingezet, die een lijst met punten heeft, waar deelnemer aan moet voldoen. De mate waarin het optreden van een crisisfunctionaris hieraan voldoet, wordt na de oefening besproken en omgezet in leerpunten.